

Rozhovor s paní Jarošovou

Scénář

Inika

S paní Miloslavou Jarošovou jsme si společně sedly do školních lavic, tedy tam, kde strávila prakticky celý život. Na naší škole Bratranců Veverkových nejdřív pracovala jako učitelka a pak i jako ředitelka. Ani jedna z nás nevěřila, že téhle vitální a energické ženě je už 73 let. U tabule začala sama od sebe vzpomínat na to, kdo ji k učitelskému povolání přivedl.

P. Jarošová

No tak já jsem si vynutila chodit do školky. Protože když tatínek byl jako živnostník, tak maminka byla doma a moc nechtěla, abych chodila do školky. „Proč?“ Byla doma se mnou, tak chtěla, abych byla doma s ní. Jenomže tady v té škole fungovala školka a chodily tam děti z okolí, no tak já jsem si vynutila, že tam chci chodit taky. A potom už vlastně navázala ta školka na základní školu, takže jsem hned tady začala chodit do první třídy a měla jsem výbornou paní učitelku, paní učitelku Křemenákovou, a už v té první třídě, když se mě někdo zeptal, čím chci být, tak jsem řekla: „Já budu paní učitelkou Křemenákovou.“ Protože prostě z té školky tam byla hrozně hodná paní ředitelka zase, ta byla taková babička naše. A paní učitelka Křemenáková, to byla výborná učitelka v první třídě, měli jsme ji až do páté třídy, no a to prostě bylo to, co mě nastartovalo, a nic jiného jsem nechtěla, vždycky jsem věděla, že budu paní učitelkou, teda jsem si to myslela, ono to nešlo tak lehce, potom.

Klára

Paní učitelka vzpomínala, že se později v tehdejší nepříznivé době málem její přání nesplnilo a učitelkou se nestala.

P. Jarošová

Protože ona to byla taková divná doba. A když jsem vycházela z osmé třídy, no tak jsem si myslela, když budu mít vyznamenání, budou dobré známky, tak že půjdu, to byla tenkrát škola v Litomyšli pedagogická, tak že se přenesu na pedagogickou školu a prostě jsem na nic jiného nemyslela a nic nás jiného nenapadlo, že by tam mohla být nějaká překážka. No jenže ono se najednou ukázalo, že tou překážkou byl teda ten můj tatínek. Protože jak může dcera živnostníka vychovávat děti? A už to bylo. No a tak nakonec potom přece jenom i na téhle škole byl takový, byl to zástupce ředitele, a ten poradil rodičům, ať to zkusím na gymnáziu, tam že bych ještě mohla snad se dostat a že se uvidí. Že za ty tři roky, protože tenkrát bylo gymnázium tříleté, byla to vlastně jedenáctiletá střední škola, no tak že za ty tři roky se uvidí, co bude potom, a pak se rozhodneme dál. No, bylo to veliké zklamání, protože to já jsem si myslela samozřejmě, že za čtyři roky budu učit a už jsem si představovala, jak budu předepisovat do sešitů a jak budu mít prvňáčky, no musela jsem si na to chvíli počkat. Ale splnila jsem si ten sen. Opravdu za ty tři roky se to povedlo.

Inika

Pedagogický institut paní Jarošová po různých peripetiích vystudovala. Pak se zamilovala a vdala a skončila ve škole daleko od Pardubic.

P. Jarošová

Odstěhovala jsem se do severních Čech. Kousek od Lovosic jsem bydlela. No a začala jsem učit na takové menší vesnici, jmenuje se Lukavec, malotřídka, s tím jsme moc jako ve škole už nepočítali, protože se říkalo, že „malotřídní školy se budou rušit, budete všichni na plně organizovaných školách“. Ale musím říct, že jsem tam na té malotřídce začínala, vydržela jsem tam 10 let a byla to školička opravdu pěkná a moc se mi tam líbilo. Ráda na to vzpomínám a říkala jsem vždycky: „Když se učitel chce připravit dobře, aby učil na normální plně organizované škole, tak tohle byla nejlepší příprava.“

Klára

Začátky pedagogické dráhy paní učitelky nebyly jednoduché. Vzpomínala, jaké byly její první děti v Lukavci.

P. Jarošová

Vždycky jsem říkala, že na vesnici jsou děti hodnější. Neplatí to samozřejmě o všech, ale je pravda, že na vesnici jsou ty děti klidnější. Ony nemají tolik příležitosti se někde rozletět po městě jako třeba děti městské. A tam hodně děti musely pomáhat. Třeba, když jsem tam byla, tak pomáhaly i rodičům na poli. Takže ono opravdu toho času měly málo. A když tam někdo vybočoval, tak zase ti tatínkové to dokázali srovnat. Vždycky. Pamatuji si, že říkali: „Paní učitelko, prosím vás, žádné poznámky. Vyřídíte to hned ve škole, dejte mu na zadek, ať už to nemusím já. Až přijedu večer z práce a celý den ho nevidím a potom ho mám večer seřezat nebo mu mám vynadat? Tak to vyřídíte ve škole.“ No ono nebylo potřeba je mlátit, ale třeba nějaký ten úkol navíc anebo nějaké takové napomenutí a ony si daly říct.

Inika

Velkým tématem současného školství je inkluzivním vzdělávání, což znamená zařazování všech dětí do běžné školy. V jedné třídě už v 60. letech minulého století dokázala paní učitelka Jarošová učit děti nadané, tělesně postižené, žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí i děti jiných národností.

P. Jarošová

A možná, že by vás i zajímalo. Teď když má jít třeba postižené dítě do školy, tak se musí všechno možné dělat, jestli do té školy ano nebo někam jinam do zařízení. A tam jsem měla od první třídy holčičku, která byla po obrně, nechodila vůbec, nožičky jak hůlky v bandážích. A psala tak, že si podepřela takhle zápěstí a jenom pohybem prstů, pohybem dlaně, mohla psát. Takže maminka ji přivezla na kočárku, protože tenkrát to nebylo tak, že by hned měla nějaký ten vozík, a hlavně v Lovosicích byla vynikající dětská doktorka a ta říkala: „No, a proč to budeme někam hlásit? Když ji chcete učit ve škole, na normální škole, tak to zkusíme.“ No, takže jsme nikam nehlásili, jmenovala se Milunka, maminka ji vždycky přivezla na vozíčku, donesla mi ji do třídy. A ty děti byly úplně nejlepší děti, které jsem kdy učila, protože ty byly tak kamarádky k ní, že jí úplně pomohli všechno, od svačiny po ručníky,

na mně opravdu zbylo, jen když potřebovala na toaletu, v deset hodin ji tam donést, postarat se a zase ji přinést na židličku zpátky. Občas jsem jí dovolila, když takhle děti pak odešly a maminka hned už nepřišla pro ni, tak měli jsme vzadu koberec ve třídě, no takže jsem ji tam sundala z té lavičky a nechala jsem ji, protože ona po čtyřech mohla se trochu pohybovat. No ale strašně chytrá, strašně snaživá. Opravdu se naučila tak krásně psát, i když si člověk řekne, že to dítě vůbec nemohlo. Její jedinou zábavou bylo čtení, hodně četla.

Klára

Paní učitelka si pro své děti připravovala mnoho pomůcek, například pro každého prvňáčka vyrobila tehdy oblíbenou Živou abecedu. Podařilo se jí sestavit abecedu pro romské děti.

P. Jarošová

No a to mě právě napadlo, že by bylo potřeba udělat takovou romskou abecedu, živou abecedu pro tyhle ty děti. No a začala taková hezká, asi půlroční cesta, protože jsme s manželem pochodovali po hospodách a hledali tatínky a maminky Romky. A potřebovala jsem, aby mi řekli, hledala jsem podstatná jména, která jsou jednoduchá a v romštině i v češtině začínají stejným písmenem. A musela to být podstatná jména, která jsou prostě jednoduchá. Ty děti vědí hned „stůl“, romsky „skaming“. Takže, písmenko souhlasilo, slova začínala stejně, no a kolega Hrubeš maloval obrázky. Protože jsem řekla, co tam chci, takže namaloval stůl, k tomu jsme dali písmenka, k tomu jsme dali slova. Prostě vytvořili jsme romskou abecedu.

Inika

Pomůcky, které paní učitelka vyrobila, používaly i nemocné děti, o které se staral nadační fond Kapka naděje Venduly Svobodové.

P. Jarošová

Pro tyhle ty nemocné děti sháněli všechno možné, knížky, hračky, pomůcky všelijaké. Ta paní z toho červeného kříže říkala: „My bychom jim tohle, jestli byste s tím souhlasila, mohli poslat také.“ Pak se ozvala paní Svobodová s poděkováním. Napsala, že to tedy používají v té nemocnici u těch nemocných dětí.

Klára

A co by paní učitelka přála dnešním učitelům.

P. Jarošová

Pro dnešní učitele bohužel mám jenom jedinou radu. Mít trpělivost, a jestliže mají to povolání rádi tak, aby se povznesli někdy nad věc. Když se to vezme, tak myslím si, že jestli je to opravdu učitel, jestli je to kantor, který šel tu kantoři dělat, protože ji chce dělat a dělá ji dobře a rád, tak nutí to dítě proto, aby ho něco naučil, nemá smysl, aby přišel někdo do třídy jenom, že tam přišel, prostě musím tam přijít proto, že chci učit a chci taky naučit.